

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

28 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Ursache Petru,

Judecători - Timofti Vladimir, Toma Nadejda

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 26 ianuarie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Brăileanu Sergiu Xxx, născut la xxx, originar din s.

Xxx, r-nul Xxx și domiciliat în mun. Xxx, str. Xxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 05.11.2014 – 15.12.2015 (prima instanță);
2. 01.09.2016 – 26.01.2017 (instanța de apel);
3. 20.04.2017 – 28.06.2017 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 15 decembrie 2015, Brăileanu Sergiu a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă – 500 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții administrativ organizatorice în instituțiile de stat pe un termen de 3 ani.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Brăileanu Sergiu, fiind persoană publică, numit conform ordinului Directorului general al Serviciului Vamal al RM nr. 707 – p din 01.08.2012, în funcția de șef al Serviciului de urmărire penală Sud a Serviciului Vamal al RM, fiind abilitat în conformitate cu prevederile art. 56 Cod de procedură penală și al Legii privind statutul ofițerului de urmărire penală nr. 333 din 10.11.2006, cu anumite atribuții, potrivit căruia ultimul era obligat să exercite controlul asupra efectuării la timp a acțiunilor de descoperire și prevenire a infracțiunilor, să ia măsuri pentru a asigura efectuarea sub toate aspectele, complet și obiectiv a urmăririi penale, fiind obligat să respecte prevederile alin. (2) art. 56 și alin. (6) art. 159 Cod de procedură penală, inclusiv și a prevederilor art. 6 a Legii cu

privire la Statutul ofițerului de urmărire penală, pct. 29 al Instrucțiunii nr. 190/332/348/126 din 02 august 2006 privind modul de ridicare, evidență, păstrare și transmitere a corpurilor delictive, anexate la cauzele penale, a obiectelor de preț și a altor bunuri de către organele de urmărire penală și procuratură în procesul urmăririi penale, potrivit căruia, transportul auto, motocicletele, vehiculele și alte mijloace de transport (inclusiv acvatic) sunt restituite de către procuror, sau, după caz de instanța de judecată, până la soluționarea cauzei penale proprietarului sau posesorului legal, dacă acestea nu au fost sechestrate pentru asigurarea acțiunii civile în cauza penală sau a posibilei confiscări speciale a bunurilor, cunoscând cu certitudine că, potrivit prevederilor art. 158 din Codul de procedură penală, corpuri delictive sunt recunoscute obiectele în cazul în care există temeiuri de a presupune că ele au servit la săvârșirea infracțiunii, au păstrat asupra lor urmele acțiunilor criminale sau au constituit obiectivul acestor infracțiuni, el, având totodată în calitate de conducător al organului de urmărire penală a Serviciului Vamal, obligația de a coordona activitatea ofițerilor de urmărire penală și să le acorde asistență metodică și ajutor practic la efectuarea urmăririi penale, fiind cunoscut despre faptul că, imixtiunea sub orice formă în activitatea organelor de urmărire penală atrage răspunderea stabilită de legislație, a comis depășirea atribuțiilor de serviciu în următoarele circumstanțe:

La 15.05.2013, acționând intenționat, depășind în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, aflându-se în Secția Sud al Serviciului Vamal, punctul vamal Cahul-Oancea, neavând dreptul procesual și decizional în procesul penal nr. 68, înregistrat la 03.05.2013 în Registrul de Evidență a informației nr. 1 al Serviciului Vamal, aflat în exercitarea ofițerului de urmărire penală al Secției Sud al Serviciului Vamal, Dogaru M., și din care rezultă că Manastîrlî Serghei cu ajutorul mijlocului de transport de model „Ford Tranzit” cu n/î xxx, ce-i aparținea cu drept de proprietate, prin eludarea de la controlul vamal, a introdus în țară bunuri materiale estimate în proporții deosebit de mari, fapt examinat de ultimul în baza art. 274 Cod de procedură penală, contrar prevederilor imperative ale art. 158, 161, 162 Cod de procedură penală, a pct. 14, 50 al Instrucțiunii menționate, inclusiv ale art. 57 alin. (4) Cod de procedură penală, din care reiese că, ofițerul de urmărire penală decide, în mod independent, cu privire la orientarea urmăririi penale și efectuarea acțiunilor de urmărire penală, iar orice imixtiune în activitatea ofițerului de urmărire penală este interzisă, contrar prevederilor art. 106 Cod penal, din care rezultă că, bunurile utilizate la săvârșirea infracțiunilor se supun confiscării, la 15.05.2013 în lipsa unei decizii motivate a procurorului, ilegal, a eliberat obiectul cu care s-a săvârșit infracțiunea, adică, mijlocul de transport de model „Ford Tranzit” cu n/î xxx, care urma a fi supus confiscării speciale, acesta fiind reținut de Echipa Mobilă

a Serviciului Vamal, cu marfă de larg consum (contrabandă) și care a fost estimată la valoarea în proporții deosebit de mari, asupra căreia existau temeuri de a presupune că aceasta, a servit la săvârșirea infracțiunii, în consecință cauza penală nr. xxx de învinuirea lui Monastîrlî Serghei, de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 248 alin. (5) lit. d) Cod penal, la 23 septembrie 2014 a fost deferită justiției, pentru examinarea în fond, fără corpul delict.

Prima instanță a calificat acțiunile inculpatului Brăileanu Sergiu în baza art. 328 alin. (1) Cod penal, excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, manifestat prin săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

3.1. Procurorul în Serviciul Sud al Procuraturii Anticorupție, Ciuleacu Anatolie, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, cu stabilirea lui Brăileanu Sergiu a pedepsei în baza art. 328 alin. (1) Cod penal, închisoare pe termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, invocând că:

- pedeapsa aplicată este prea blândă, prin urmare nu va fi atins scopul pedepsei penale. La individualizarea pedepsei nu s-a ținut cont de prevederile art.75 Cod penal, personalitatea inculpatului, influența pedepsei asupra corectării și reeducării inculpatului;

- față de Brăileanu Sergiu nu puteau fi aplicate prevederile art. 64 Cod penal, ci urmau să i se aplice o pedeapsă conform prevederilor art.10 Cod penal;

- prima instanță nu a ținut cont de faptul că prin săvârșirea faptei imputate, inculpatul Brăileanu Sergiu a prejudiciat interesele organelor publice și a subminat imaginea instituțiilor de stat, fapta fiind comisă în exercițiul funcției, circumstanță ce sporește considerabil gradul de pericol social.

3.2. Avocatul Greco Ion în numele inculpatului Brăileanu Sergiu, prin care a solicitat casarea sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Brăileanu Sergiu să fie achitat de sub învinuirea imputată, invocând că:

- din concluziile primei instanțe rezultă că în momentul în care proprietarul automobilului a depus cerere de eliberare a unității de transport, care nu era recunoscută în calitate de corp delict, Brăileanu Sergiu urma să orienteze ofițerul de urmărire penală să întocmească (falsifice) cu o dată anterioară ordonanță de recunoaștere a unității de transport în calitate de corp delict, pentru a nu fi eliberată în temeiul art.162 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală;

- la examinarea cauzei penale s-a dovedit cu certitudine că învinuirea înaintată lui Brăileanu Sergiu este una formală, așa cum unitatea de transport nu a fost

eliberată de inculpat, dar de ofițerul de urmărire penală Dogaru M., care, audiat în calitate de martor în ședința de judecată, a declarat că nu a întocmit procesul-verbal de eliberare la păstrarea responsabilului, și tot el a declarat că soarta automobilului după ce primește dosarul, o hotărăște el. La fel, nu a fost prezentată nici o probă pertinentă și concludentă care ar demonstra că unitatea de transport a fost eliberată de Brăileanu Sergiu. Mai mult, în ședința primei instanțe s-a dovedit că Dogaru M. legal a eliberat unitatea de transport la păstrarea responsabilului, așa cum automobilul respectiv nu era recunoscut în calitate de corp delict, iar conform art. 162 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, obiectele ridicate de organul de urmărire penală, dar care nu au fost recunoscute corpuri delictive, se remit persoanelor de la care au fost ridicate;

- chiar dacă această unitate de transport ar fi fost eliberată nu de Dogaru M., ci de Brăileanu Sergiu, și chiar de ar exista ordonanță de recunoaștere în calitate de corp delict, lipsește dauna survenită, contrar prevederilor art. 328 alin. (1) Cod penal, Totodată, potrivit art. 106 alin. (1) Cod penal, confiscarea specială constă în trecerea, forțată și gratuită, în proprietatea statului a bunurilor (inclusiv a valorilor valutare) utilizate la săvârșirea acțiunilor sau rezultate din infracțiuni. În cazul în care bunurile utilizate la săvârșirea infracțiunilor sau rezultate din infracțiuni nu mai există, sau nu se găsesc, se confiscă contravaloarea acestora;

- ținând cont de faptul că unitatea de transport a fost eliberată la păstrare persoanei responsabile Manastîrlî Serghei, a fost înstrăinată ilegal de acesta, instanța urma să încaseze contravaloarea unității de transport;

- la 10.11.2014 Brăileanu Sergiu a depus plângere privind anularea ordonanțelor de punere sub învinuire din 10.01.2014 și 15.10.2014 și încetarea urmăririi penale în privința sa, plângerea dată a fost numită spre examinare în ședința preliminară, însă instanța a hotărât să se expună în sentință. Ordonanța de punere sub învinuire este ilegală, așa cum prin ordonanța de pornire a urmăririi penale este evident că urmărirea penală este intentată în privința lui Brăileanu Sergiu, fiind stabilită existența bănuielii rezonabile, precum că faptele ce constituie obiectul cercetărilor în cauza penală indicată, au fost comise anume de Brăileanu Sergiu. Astfel, procurorul ilegal l-a pus sub învinuire la data de 10.01.2014 și ulterior la 15.10.2014, în afara termenului de trei luni, cu încălcarea prevederilor art. 63 alin.(2) pct. 3) Cod de procedură penală, în consecință fiindu-i încălcat dreptul la un proces echitabil, deoarece calitatea de bănuț în cazul dat concret se impunea a fi calculată din data pornirii urmăririi penale, adică din 13.08.2013, or prevederile art. 63 Cod de procedură penală, stipulează că bănuț este persoana față de care există anumite suspiciuni sau probe privind săvârșirea infracțiunii, dar nu există suficiente probe pentru a înainta învinuirea;

- jurisprudența CtEDO a stabilit următoarele 3 criterii de apreciere a acuzații:

1) calificarea ei ca infracțiune în legea penală, 2) natura infracțiunii, 3) natura și gradul de gravitate ale sancțiunii care urmează a fi aplicată autorului, fiind precizat că aceste criterii sunt alternative și nu cumulative, prin urmare statutul de acuzat, bănuit persoana îl obține în cazul în care agentul statului se expune în careva formă despre presupunerea comiterii unor acțiuni contrare legii de către o persoană concretă. (Deweer contra Belgiei, Serves contra Franței, Kadubec contra Slovaciei, etc). Potrivit jurisprudenței Curții, noțiunea de acuzație în materie penală, reprezintă notificarea oficială, ce emană de la o autoritate competentă, a faptului că unei persoane i se impută săvârșirea unei fapte penale, ceea ce înseamnă producerea unor consecințe importante privitoare la persoana astfel bănuită. (Serves contra Franței, Tejedor Garcia contra Spaniei). Astfel, prin prisma jurisprudenței Curții art.6 CtEDO, rezultă că Brăileanu Sergiu a obținut statutul de bănuit la data de 13.08.2013, când procurorul în Procuratura Ceadâr-Lunga, Beriozov S., a dispus pornirea urmăririi penale nu pe careva fapte sau circumstanțe, dar în privința lui Brăileanu Sergiu, în ordonanța de pornire a urmăririi penale arătându-se timpul, locul, fapta încriminată cu indicii calificativi și normele legii penale incriminate anume lui Brăileanu Sergiu;

- potrivit art. 63 Cod de procedură penală, Brăileanu Sergiu nu putea fi menținut în calitate de bănuit mai mult de 3 luni. În acest sens, calitatea de bănuit în privința acestuia a încetat de drept la expirarea termenului de 3 luni, deci la 13.11.2013, iar ordonanța de punere sub învinuire din 10.01.2014 a fost adoptată cu încălcarea prevederilor menționate în art. 63 Cod de procedură penală și a Convenției Europene pentru protecția drepturilor omului, și nu poate avea careva efecte juridice, prin urmare atrage nulitatea ordonanței contestate;

- în conformitate cu prevederile art. 251 Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal, atrage nulitatea actului procedural numai în cazul când s-a comis o încălcare a normelor procesual-penale, ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluși act. Prima instanță în sentința de condamnare a omis să se expună asupra plângerii inculpatului Brăileanu Sergiu privind nulitatea ordonanței de înaintare a învinuirii, astfel încălcând dreptul inculpatului la un proces echitabil;

- o altă încălcare admisă de instanță la examinarea cauzei date este nepronunțarea publică a sentinței integrale, așa cum la pronunțarea dispozitivului, care a avut loc la 15.12.2015, instanța a menționat că pronunțarea sentinței integrale va avea loc la 28.12.2015, care nu a avut loc. La 28.12.2015 inculpatul Brăileanu Sergiu a depus o cerere în adresa judecătorului prin care a solicitat să fie citat despre data pronunțării sentinței integrale. La 19.04.2016 inculpatul Brăileanu a primit

sentința fără pronunțarea acesteia în ședință publică, contrar recomandării Curții Supreme de Justiție nr. 37.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 26 ianuarie 2017, apelul procurorului a fost respins, iar apelul declarat de avocat în numele inculpatului a fost admis, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost încetat procesul penal în privința lui Brăileanu Sergiu pe art. 328 alin. (1) Cod penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că la pronunțarea sentinței prima instanță nu a stabilit în deplină măsură circumstanțele de fapt și de drept, în special cele care au intervenit pe parcursul exercitării urmăririi penale, care exclud/condiționează tragerea la răspundere penală a inculpatului Brăileanu Sergiu pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal.

La fel, instanța de apel a indicat că aplicarea eronată de către prima instanță a legii, soldată cu judecarea eronată a cauzei, a determinat necesitatea casării integrale a sentinței atacate și pronunțării unei noi hotărâri.

Instanța de apel a mai specificat că probe noi la examinarea cauzei în instanța de apel nu au fost administrate, și nici n-au fost audiate în instanța de apel persoanele audiate în prima instanță, așa cum nu au fost contestate declarațiile acestora și părțile nu au formulat astfel de cereri. În instanța de apel, la solicitarea procurorului, au fost examinate materialele din dosar, verificate probele administrate în ședința primei instanțe, inclusiv declarațiile necontestate ale martorilor Caragherghi Valentin, Răileanu Andrian, Șargu Octavian, Dogaru Maxim, Manastîrlî Serghei, Bepalova Galina, Chiosa Gheorghe și Spînu Alexandr, precum și declarațiile inculpatului Brăileanu Sergiu, audiați în prima instanță, puse la baza sentinței de condamnare și probele materiale examinate de prima instanță, cum ar fi:

- actul de reținere a mijlocului de transport din 06.03.2013, în baza căruia a fost reținut mijlocul de transport model „Ford Tranzit” de la Manastîrlî Serghei (f.d. 7, vol. I);

- actul de primire-transmitere din 07.03.2013, prin care au fost reținute de la Manastîrlî Serghei mărfurile fără acte de proveniență (f.d. 11, vol. I);

- cererea lui Manastîrlî Serghei din 15.05.2013, prin care solicită eliberarea unității de transport de model „Ford Tranzit”, reținută la 06.03.2013 de către echipa mobilă a Serviciului Vamal (f.d. 14, vol. I);

- certificatul nr. 422 din 15.05.2013, eliberat de șeful serviciului Urmărire penală Sud, Brăileanu Sergiu, potrivit căruia lui Manastîrlî Serghei i se restituie mijlocul de transport de model „Ford Tranzit”, n/î xxx, cu obligarea ultimului de a păstra mijlocul de transport până la soluționarea cazului (f.d. 15, vol. I);

- procesul-verbal privind transmiterea la păstrare responsabilă a bunurilor ridicate din 15.05.2013, în baza căruia lui Manastîrlî Serghei i-a fost eliberat mijlocul de transport „Ford Tranzit”, n/î xxx (f.d. 16, vol. I);

- ordonanța din 10.10.2013, în baza căreia Brăileanu Sergiu a fost recunoscut în calitate de bănuît privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal (f.d. 82, vol. I);

- extrasul din ordinul nr. 707-p din 01.08.2012, privind numirea inculpatului Brăileanu Sergiu în funcția de șef al Serviciului urmărire penală Sud (f.d. 85, vol. I);

- fișa postului (f.d. 86-92, vol. I);

- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 05.09.2013 (f.d. 95-99, vol. I).

Instanța de apel a constatat că prima instanță a dat o apreciere greșită probelor administrate și cercetate în ședința primei instanțe, nu a ținut cont de probele stabilite la caz, potrivit cărora se atestă în mod vădit alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală a lui Brăileanu Sergiu.

În acest context, instanța de apel a reținut că prima instanță a ignorat faptul, că în ordonanța de pornire a urmăririi penale din 13 august 2013 (f.d. 1, vol. I), este indicat la direct că se dispune „*pornirea urmăririi penale pe faptul excesului de putere sau depășire a atribuțiilor de serviciu, săvârșită de șeful Serviciului urmărire penală Sud al Serviciului Vamal al R. Moldova, Brăileanu Sergiu, conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) CP*”, și nu s-a expus în sentința adoptată nici sub un aspect asupra argumentului părții apărării, precum că a expirat termenul de menținere în calitate de bănuît a lui Brăileanu Sergiu, cu încălcarea prevederilor art. 63 Cod de procedură penală, și că acțiunile ulterioare de urmărire penală îndreptate împotriva lui Brăileanu Sergiu sunt lovite de nulitate.

Astfel, instanța de apel a relatat că prima instanță eronat a conchis că calitatea de bănuît a inculpatului Brăileanu Sergiu a început la 10 octombrie 2013, când a fost emisă ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuît, și a omis să constate faptul că termenul de menținere a lui Brăileanu Sergiu în calitate de bănuît a depășit limita de 3 luni. Eronat a considerat că norma procesuală enunțată (art. 63 Cod de procedură penală) nu ar prevedea că prin ordonanța de pornire a urmăririi penale persoana ar putea fi recunoscută ca bănuît. Drept consecință a acestei erori, prima instanță nu a reținut că a fost depășit termenul menținerii lui Brăileanu Sergiu în calitate de bănuît și nu a fost încălcată procedura punerii sub învinuire a acestuia.

Instanța de apel a remarcat că ignorarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art. 22 și art. 24 Cod de procedură penală, lezează dreptul inculpatului la un proces echitabil, drept garantat de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

La fel, instanța de apel a menționat că dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă intră sub protecția art. 21 din Constituția Republicii Moldova, astfel constituind un drept constituțional, așa cum a statuat Curtea Constituțională în pct.4 din Hotărârea sa nr. 26 din 23.11.2010.

Astfel, instanța de apel a reținut argumentul apărării, precum că circumstanțele cauzei penale vizate impuneau cercetarea multiaspectuală, echitabilă, obiectivă a tuturor aspectelor acesteia, inclusiv și respectarea tuturor prevederilor normative de principiu ale legislației procesuale naționale. Însă, prin sentința pronunțată în privința lui Brăileanu Sergiu s-a admis o ingerință în dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 6 CEDO, prin însăși faptul că prima instanță a purces la aprecierea probelor sub aspectul confirmării sau nu a vinovăției inculpatului Brăileanu Sergiu și soluționării chestiunilor specificate la art. 385 alin. (1) Cod de procedură penală, în timp ce existau circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală a inculpatului Brăileanu Sergiu.

În continuare, instanța de apel a notat că prin ordonanța din 13.08.2013, procurorul în Procuratura Ceadâr-Lunga, Beriozov S.V., a dispus: *„pornirea urmăririi penale pe faptul excesului de putere sau depășire a atribuțiilor de serviciu, săvârșită de șeful Serviciului urmărire penală Sud al Serviciului Vamal al R. Moldova, Brăileanu Sergiu, conform elementelor infracțiunii prevăzute de art.328 alin. (1) CP”* — și a conchis că din această redacție a dispozitivului rezultă că organul de urmărire penală chiar din momentul inițial al pornirii urmăririi penale i-a atribuit lui Brăileanu Sergiu statutul procesual de bănuț, deoarece a indicat concret fapta pe care o consideră infracțiune, încadrarea juridică a infracțiunii, și că de această infracțiune este bănuț Brăileanu Sergiu. Mai mult ca atât, instanța de apel a specificat că această concluzie rezultă și din partea constatatoare a acestei ordonanțe din 13.08.2013, în care se indică fapta săvârșită de Brăileanu Sergiu și calificarea penală a acesteia.

Subsidiar, instanța de apel a făcut referire la art. 63 alin. (1) pct. 3), 255 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, și a menționat făcând abstracție de la titlul ordonanței emise de organul de urmărire penală (în cazul din speță ordonanța de pornire a urmăririi penale), că ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț în sensul art. 63 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, este considerată cea ordonanță, în care organul de urmărire penală pentru prima dată de la momentul pornirii urmăririi penale expune fapta infracțională ca pe o faptă deja constatată și săvârșită de o persoană concretă (în cazul din speță Brăileanu Sergiu), însoțită de calificarea juridico-penală a acestei fapte, și dincolo de orice dubiu indică că persoana concretă este urmărită penal pentru această faptă, astfel că organul de urmărire penală a oficializat suspiciunile de săvârșire a unei/unor infracțiuni față de

o persoană concretă și rezultă cert că în continuare acțiunile de urmărire penală sunt îndreptate spre acumularea probelor de vinovăție anume a persoanei concretizate în ordonanță, și nu a oricărei alte persoane. Conținutul ordonanței procurorului în Procuratura Ceadâr-Lunga, Beriozov S., din 13.08.2013 (dispozitivul și motivarea acestuia), este expus într-o manieră care exclude apariția suspiciunilor față de alte persoane decât Brăileanu Sergiu.

În speță, s-a reținut că descrierea faptei penale ca fiind săvârșită de Brăileanu Sergiu, cu atribuirea calificării juridice, indicată în partea de constatare, și expresia *„pornirea urmăririi penale pe faptul ... săvârșită de șeful Serviciului urmărire penală Sud al Serviciului Vamal al R.Moldova, Brăileanu Sergiu, conform elementelor infracțiunii prevăzute de art.328 alin. (1) CP”* din partea dispozitivă, nici nu pot fi concepute altfel decât că a fost declanșată urmărirea penală împotriva persoanei bănuite Brăileanu Sergiu, or o astfel de abordare corespunde principiului procesului echitabil în sensul previzibilității normelor de drept inserate la art. 63 Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de apel a menționat că CtEDO în jurisprudența sa (Hotărârea Deweer contra Belgiei din 27.02.1980) a distins, că noțiunea de „acuzatie” în materie penală la care face referire art. 6 din Convenție are un caracter autonom, care ignoră definițiile din dreptul intern. Acuzatia se definește ca notificarea oficială emanând de la autoritatea competentă, a unui reproș de a fi comis o infracțiune. Notificarea nu trebuie să aibă o anumită formă, având acest caracter orice act implicit, care emană de la o autoritate de stat și care produce efecte importante asupra situației persoanei, conținând o acuzație penală implicită. În opinia instanței de apel, notificarea oficială nu urmează a fi confundată cu actul de înștiințare a bănuțului (suspectului) despre statutul procesual ca atare, or legislația națională la art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală, stabilește obligația organului de urmărire penală de a informa în termen de 5 zile despre ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț și drepturile procedurale, termen care pentru anumite motive poate fi amânat până la 3 luni. Notificarea oficială reprezintă actul procedural prin care autoritatea statului plasează persoana concretă în câmpul suspiciunii de săvârșirea unei fapte penale, moment din care persoana suspectă inevitabil urmează să aibă dreptul la apărare și alte drepturi specifice statutului de bănuț.

La fel, instanța de apel a notat că, pornirea urmăririi penale *„in personam”* are valența unei acuzații în materie penală. Art. 6 paragraf 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și jurisprudența CEDO în materie, stabilesc că acuzatul are dreptul să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales, iar dacă nu dispune de mijloacele necesare pentru a plăti un apărător, să poată fi asistat în mod gratuit din oficiu, atunci când interesele

justiției o cer. Totodată, orice acuzat are dreptul să fie informat în cel mai scurt timp și în mod amănunțit asupra naturii și cauzei acuzației. Așa cum acuzația constă într-o notificare oficială referitoare la calitatea de acuzat, atunci, numai după acest moment se pot pune în discuție garanțiile procesuale ce țin de dreptul la apărare ori dreptul la un proces echitabil. În acest sens, instanța de apel a conchis că pornirea urmăririi penale in personam, cum este și în cazul din speță, pornirea urmăririi penale împotriva lui Brăileanu Sergiu, și neinformarea acestei persoane despre dreptul la apărare, în timp ce legislația națională prescrie în mod imperativ informarea bănuیتului despre acuzațiile aduse și drepturile procesuale în termen de 5 zile (cu anumite excepții care nu sunt relevante cazului din speță), nu se conciliază cu principiile de drept ale unui proces echitabil.

Astfel, s-a punctat că termenul de atribuire către Brăileanu Sergiu a statutului de bănuیت urmează a fi calculat de la 13.08.2013 - data emiterii ordonanței, prin care a fost pornită urmărirea penală și a fost recunoscut Brăileanu Sergiu în calitate de bănuیت, indiferent dacă organul de urmărire penală a respectat sau nu obligația de a-i aduce la cunoștință bănuیتului această ordonanță și informația despre drepturile procedurale, inserată la art. 63 alin. (1¹) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a mai indicat că în cadrul urmăririi penale, la 10.10.2013 ofițerul de urmărire penală, a emis ordonanța de recunoaștere a lui Brăileanu Sergiu în calitate de bănuیت în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal, (f.d. 82 vol. I), ulterior, prin ordonanța procurorului din 10.01.2014, Brăileanu Sergiu a fost pus sub învinuire în baza art. 328 alin. (1) Cod penal (f.d.119 vol. I).

În această ordine de idei, instanța de apel a relatat că concomitent cu pornirea urmăririi penale, organul de urmărire penală a stabilit existența bănuیتii rezonabile care a constituit obiectul cercetărilor în cauza penală nominalizată, acțiunile constatate fiind imputate anume lui Brăileanu Sergiu. Respectiv, prin ordonanța din 10 ianuarie 2014, Brăileanu Sergiu a fost pus sub învinuire în afara termenului de trei luni, contrar prevederilor art. 63 alin. (2) pct. 3), alin. (3) Cod de procedură penală, or potrivit cazului din speță, calitatea de bănuیت a lui Brăileanu Sergiu se impunea a fi calculată din momentul pornirii urmăririi penale, și anume din 13.08.2013, și a expirat la 13.11.2013 - dată la care organul de urmărire penală urma în mod obligatoriu și necondiționat să-l scoată pe Brăileanu Sergiu de sub urmărire penală.

Totodată, instanța de apel a mai menționat că organul de urmărire penală a admis o ingerință în garanțiile prevăzute de art. 22 Cod de procedură penală, și anume dreptul de a nu fi urmărit de mai multe ori pentru aceeași faptă, drept prevăzut și în art. 4 al Protocolului nr. 7 Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale și art. 21 din Constituția Republicii Moldova,

deoarece după încetarea de drept a calității de bănuț, organul de urmărire penală era în drept, în cazul apariției unor fapte noi sau recent descoperite ori acumulării ulterioare a probelor suplimentare, de a relua urmărire penală în conformitate cu art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, însă nu a fost emisă o ordonanță motivată în acest sens potrivit art. 255 Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de apel a reținut în privința faptului că organul de urmărire penală a acționat contrar normelor de procedură penală și procurorul nu a adoptat o ordonanță de scoatere a lui Brăileanu Sergiu de sub urmărire penală la data de 13.11.2013, prin sine nu omite dreptul lui Brăileanu Sergiu de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă, adică nu exclude existența circumstanțelor care exclud tragerea acestuia la răspundere penală pentru perioada de după 13.11.2013 până în prezent.

În același context, instanța de apel a conchis că actele de urmărire penală îndeplinite de organul de urmărire penală (procuror) în perioada de după 13.11.2013 sunt lovite de nulitate nu atât în temeiul prevederilor art. 251 Cod de procedură penală, cât în temeiul faptului că sunt contrare principiului de drept aplicat în jurisprudența națională și internațională - dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, care indică temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și solicită casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel în alt complet de judecată, invocând că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

- e greșită expunerea și motivarea instanței de apel privind existența circumstanțelor care condiționează răspunderea penală a lui Brăileanu Sergiu prin încălcarea prevederilor art. 63 Cod de procedură penală;

- instanța de apel a ignorat prevederile legii procesual penale și și-a atribuit competențele Curții Constituționale, interpretând decizia acestei instanțe;

- în art. 63 Cod de procedură penală, despre ordonanța de pornire a urmăririi penale nu se menționează nimic.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este vădit neîntemeiat, din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Colegiul penal menționează că recurentul, drept temei pentru declararea recursului a indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sub aspectele că: *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței”*.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiul și motivele invocate de recurent în susținerea acestui temei nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, argumentând în acest context următoarele.

Astfel, ce ține de temeiul de recurs indicat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată că acesta este declarativ și nu și-a găsit confirmarea în urma cercetării materialelor cauzei, dat fiind faptul că, instanța de apel, la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414, 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și prin hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor relevante invocate în apeluri, întemeindu-și soluția în baza probelor verificate și apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, soluția instanței nefiind afectată de o eroare gravă de fapt, iar decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care își întemeiază soluția, de respingere ca nefondat a apelului declarat de procuror și de admitere a apelului declarat de avocatul Grecu Ion în numele inculpatului Brăileanu Sergiu, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care s-a încetat procesul penal pe învinuirea în baza art. 328 alin. (1) Cod penal, în privința lui Brăileanu Sergiu, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, soluție care coraportată la circumstanțele din speță, este legală și întemeiată.

Prin urmare, argumentele instanței de apel la adoptarea soluției în cauză, expuse și în pct. 5 a prezentei decizii, în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile sunt acceptate și însușite de instanța de recurs ordinar, fapt ce vine în

corespondere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Din textul recursului ordinar rezultă o critică teoretică și subiectivă a deciziei instanței de apel, nefiind indicate motive relevante prin care s-ar confirma prezența temeiului pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și ar răsturna concluziile din hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 07.02.2017 și hotărârile CtEDO indicate în pct. 5 a prezentei decizii.

8. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de instanța de apel, este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

9. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 26 ianuarie 2017, în cauza penală privindu-l pe **Brăileanu Sergiu Xxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **27 iulie 2017.**

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Toma Nadejda